

Welzijn: met de sectoren zoeken naar uitvoering

Vijf jaar lang werkten 44 onderzoeksinstituten binnen en buiten Europa aan manieren om een inschatting te maken van het niveau van welzijn van dieren door te meten aan het dier zelf. Het resultaat is een aantal goed onderbouwde meetprotocollen. Maar nu zullen de verschillende agrarische sectoren zelf naar een praktische uitvoering van deze meetprotocollen moeten zoeken. Wageningen UR en het ministerie van LNV bieden hierbij wel ondersteuning.

Hans Spoolder
Wageningen UR Livestock Research

Bart Crijns
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Het Europese Welfare Quality® project heeft meetprotocollen opgeleverd voor de koe, het varken en de kip. Met deze protocollen kan op basis van dierenmerken en kenmerken van de directe omgeving, het dierenwelzijn op de boerderij gemeten worden. Het project is eind 2009 afgerond. Enige training is vereist om op een juiste manier de protocollen toe te passen. Bovendien kan het gebruik per diersector sterk verschillen. Dus hoe nu verder? De verschillende sectoren zijn nu zelf aan zet, en Wageningen UR Livestock Research en het ministerie van LNV zijn aanwezig om dit alles in goede banen te leiden.

Welfare Quality: bruikbaar instrument

Dierenwelzijn aflezen aan het dier zelf is beter dan het te beoordelen aan de hand van de hokmaten. Daar zal eenieder het over eens zijn. Voor LNV spelen ook andere zaken een rol, zo legt beleidsmedewerker Bart Crijns uit. "Een compleet en goed beeld van het niveau van dierenwelzijn op een bedrijf is in de eerste plaats cruciaal voor het inzicht van de ondernemer. Aan de hand hiervan kan hij sturen op betere resultaten. Op de tweede plaats kan een ondernemer trachten zijn producten met een goede score op welzijn beter te vermarkten." Hans Spoolder leidde de Nederlandse bijdrage aan het Welfare Quality-project (WQ) en is ook nu nog nauw betrokken bij het verdere proces. Hij wijst erop dat het project op het punt beland is dat de verschillende partijen in de agrarische keten gebruik zullen moeten gaan maken van de protocollen. Daartoe is op 27 mei een eerste workshop georganiseerd die ketenpartijen, inspectiediensten, onderzoekers, ngo's en andere relevante partijen bekend heeft gemaakt met WQ. LNV kreeg daar de indruk dat veel partijen WQ erkennen als goede methode en bruikbaar

instrument, vertelt Crijns. "Zowel primaire bedrijven als organisaties verderop in de keten hebben ideeën om er verder mee te gaan. Het leeft, en dat vinden we als LNV een prettige constatering." Het vervolgtraject is gericht op ten uitvoer brengen van WQ in de praktijk. LNV staat dan open voor de ideeën die leven in de sector, de keten en bij andere partijen. "Wij willen graag dat partijen, met name de primaire sector, WQ gaan toepassen in hun bedrijfsvoering. Daarom willen we in gesprek blijven met de partijen en van elkaar leren. Ook zullen we financiering vrijmaken voor het beproeven van WQ in de praktijk." Spoolder wijst er hierbij op dat bedrijven WQ wel als geheel moeten toepassen. "We moeten er geen fundamentele zaken uithalen, bijvoorbeeld omdat ze te duur zouden zijn. Het WQ is een integraal gebeuren, de vier principes: goede huisvesting, goed voer, goede gezondheid en natuurlijk gedrag, kunnen niet los van elkaar gezien worden."

Vereenvoudigen

LNV wil dus graag boeren en ketenpartijen aan de slag laten gaan met WQ in de praktijk. Daarnaast is een belangrijke vraag of versimpeling mogelijk is. "Er leven veel vragen over WQ, en in de workshop bleek dat invoering in de verschillende sectoren veel tijd en dus geld kost. Dus willen we weten op welke wijze versimpelen of automatiseren mogelijk is." Wageningen UR speelt hierin een belangrijke rol. Spoolder heeft al wel ideeën voor het vereenvoudigen van de waarnemingen. "Je kunt denken aan het automatiseren van enkele diergerichte parameters. Daar is dan geen inspecteur meer voor nodig. Ook moet je je afvragen of je wel elk seizoen of elk jaar een inspectie moet doen op een bedrijf, en of je niet een bedrijf dat het welzijn goed voor elkaar heeft, een jaar kunt overslaan. Verder is

EUROPESE SAMENWERKING

Medewerkers van 44 Europese onderzoeksinstituten werkten vijf jaar aan een 'meetlat' om aan de dieren zelf te meten of zij zich welbevinden.

Foto: Welfare Quality

het interessant om te weten of een ondernemer betere bedrijfsresultaten haalt als hij beter scoort op dierenwelzijn." Op dit moment is dat nog niet hard te maken, maar Spoolder acht die kans erg groot.

Toepassing van Welfare Quality

Naast het meten en verbeteren van dierenwelzijn op de individuele bedrijven, kent LNV nog een ander doel toe aan WQ. Crijns schetst het: "In de verre toekomst zouden we de huidige dierenwelzijnswetgeving die voor een groot deel is gebaseerd op middelvoorschriften (zoals hokmaten) misschien deels achterwege kunnen laten en vervangen door wetgeving die we baseren op dierenmerken uit de meetprotocollen." Overigens gebeurt dat nu al met voetzoollaesies bij pluimvee en het bedwelmen van pluimvee voor het slachten. Als Crijns nog even verder nadenkt over de toepassing van de meetprotocollen, komt hij ook op de volgende zaken: "WQ zou wellicht een invulling kunnen geven aan de Staat van het Dier die het ministerie van LNV jaarlijks uitbrengt. Andersom zou ook de sector ervoor kunnen kiezen om zelf aan het publiek verantwoording

af te leggen over het niveau van dierenwelzijn aan de hand van WQ." Bovendien wil LNV graag in EU-verband verder werken aan WQ, zodat invoering in zoveel mogelijk landen tot stand komt en zaken als vereenvoudiging van de meetprotocollen geharmoniseerd worden. Spoolder voegt nog toe dat WQ op termijn ook voor transport en bij de slacht interessant is. Eind 2010 volgt er weer een bijeenkomst waarin LNV met de sectoren de koers van WQ verder wil bepalen. "Wij geloven erin dat Welfare Quality de methodiek bevat voor het toekomstige werk aan dierenwelzijn. Nu we er zo mee bezig zijn voelt het eigenlijk raar dat we dit nog niet eerder hadden."

Op de website www.welfarequality.net staat meer informatie over het project. Ook zijn hier de waarnemingsprotocollen te bestellen.

Contact

dr. ir. Hans Spoolder
T 0320-29 35 32
E hans.spoolder@wur.nl

ir. Bart Crijns
T 070-378 53 44
E b.j.m.crijns@minlnv.nl

Dit onderzoek is uitgevoerd binnen het Beleidsondersteunend Onderzoek in het kader van LNV-programma B0-12.02-002, projectnummer 004.